herpy

PILEGIFTFRØER

Santander Poison Frog

Andinobates virolinensis

Andinobates virolinensis er en lille, dagaktiv pilegiftfrø på op til 19 mm med skarlagenrødt hoved og forkrop og brun bagkrop. Den findes kun i tågeskoven på den østlige Andeskæde i Colombia. Arten er sårbar i naturen og holdes næppe, så pasningen bygger på levestedets kølige, fugtige bjergklima.

Familie: Dendrobatidae Tidligere navn: *Ranitomeya virolinensis; Dendrobates virolinensis; Minyobates virolinensis* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**19 mm** snude-kloak-længde
Levetid	**5-10 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Bjergskov**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fangenskab	**Ingen** Opdrættede dyr. Vildfangne dyr kan beholde giften længe
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**45 × 45 × 60 cm** L × B × H til 3 voksne dyr
Temperatur, dag	**19-23 °C**
Temperatur, nat	**15-19 °C**
Luftfugtighed	**85-100 %**
Vand	**Ingen vandskål**
UVB	**Valgfri**
Kost	**Små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Haletudserne bæres til vand**
Æglægning	**På jorden**
Æg pr. lægning	**1-2**
Klækning	**16-24 dage**
Larvetid	**108-152 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Alger/planter og færdigfoder**
Yngelpleje	**Bærer haletudserne**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
IUCN	**Sårbar (VU)**

Hele slægten Andinobates står på CITES liste II, så handel over grænser kræver CITES-tilladelser, og dyrene skal kunne dokumenteres som opdrættede. Arten er vurderet som sårbar (VU) i naturen.

Om arten

Andinobates virolinensis er en lille pilegiftfrø i slægten *Andinobates*, en gruppe små frøer fra Andesbjergene, som tidligere blev regnet til *Ranitomeya*. De voksne bliver op til 19 mm fra snude til kloak. Hovedet og de forreste to tredjedele af kroppen er dybt skarlagenrøde, og farven glider over i brunt mod kloakken. Trommehinden og oversiden af for- og bagben er brune. Kønsforskellene er ikke beskrevet.

Arten blev beskrevet i 1992 af Ruiz-Carranza og Ramírez-Pinilla og har tidligere stået som *Ranitomeya virolinensis*, *Dendrobates virolinensis* og *Minyobates virolinensis*.

Haletudserne er rødbrune på ryggen og cremehvide på undersiden. Temperament og levetid i fangenskab er ikke dokumenteret; levetiden i boksen er lånt fra beslægtede, små pilegiftfrøer.

Hudgift: pilegiftfrøer danner ikke selv deres gift, men optager alkaloider fra små leddyr i føden, især myrer og mider. For *A. virolinensis* er giftens styrke ikke dokumenteret. Slægtens arter regnes for mildt giftige, så frøerne bør ikke håndteres, og hænderne vaskes efter arbejde i terrariet. Opdrættede dyr, der kun får bananfluer og springhaler, mangler giften.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Opdræt af haletudser

Udbredelse og levested

Andinobates virolinensis findes kun i Colombia på Cordillera Oriental, den østligste af Andeskæderne. Udbredelsen omfatter departementerne Santander og Cundinamarca, og der er også fund fra Boyacá. Langt de fleste fund ligger i Santander.

Arten er vurderet som sårbar (VU) på IUCN's rødliste, fordi den kun findes få steder, og fordi skoven trues af landbrug og skovhugst. Hvor den lever, er den almindelig.

> **Oprindelig udbredelse:** Colombia.

LEVESTED

Andinobates virolinensis lever på bunden af tågeskov fra omkring 1.300 til 2.400 m over havet. Frøen er dagaktiv og holder til i løvlaget. Flere voksne kan dele samme bromelie, så arten er næppe territorial. Den yngler hele året.

Føden er små leddyr som mider, springhaler, myrer og insektlarver. Temperatur og luftfugtighed er ikke målt i artens levested, men tågeskov i denne højde er kølig og meget fugtig, med tåge eller regn det meste af året.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Andinobates virolinensis*, og arten holdes næppe i fangenskab. Pasningen bygger på levestedet: kølig, fugtig tågeskov med tykt løvlag og bromelier. Den nærmeste art med erfaringer fra fangenskab er *Andinobates bombetes*, der også lever i kølig bjergskov i Colombia; tallene for avl og opdræt er lånt derfra. *Andinobates tolimensis* lever i samme slags skov på Cordillera Central. De bedre kendte bromeliebeboere *Ranitomeya variabilis* og *Ranitomeya imitator* kommer fra varmere egne og kræver flere grader mere.

Et terrarie på 45 × 45 × 60 cm passer til 3 dyr. Indret med et drænlag, en fugtholdende bund af fx kokosfibre og skovjord og et tykt løvlag, som er frøernes vigtigste levested. Plant tæt med mos og små bromelier, og læg grene og stykker af korkbark, så der er mange skjul. Bromelier med vand i bladkarrene er steder til haletudserne, og en lav skål med fugtig skovjord er et godt sted til æggene. Ventilationen skal holde luften i bevægelse, uden at fugten forsvinder.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund

TEMPERATUR

Temperaturen er ikke målt i artens levested. 19-23 °C om dagen og 15-19 °C om natten passer til tågeskov i 1.300-2.400 m højde. Frøer fra kølig bjergskov tåler varme dårligt, så terrariet skal stå køligt, uden sol fra vinduer og uden varmelamper. Bliver rummet varmere end 24 °C, skal terrariet køles, fx med en ventilator eller ved at stå i et køligere rum.

Vinterhvile er ikke dokumenteret, og årstidsforskellen i temperatur er lille i tropisk højland.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Luftfugtigheden skal være 85-100 % med et fugtigt løvlag hele året. Sprøjt mindst to gange om dagen eller brug et tågeanlæg, så løv og planter holdes fugtige, og lad overfladerne tørre lidt mellem sprøjtningerne, så der ikke opstår mug. Brug osmosevand, regnvand eller afkloreret vand. Stillestående, våd luft giver skimmel og hudinfektioner; en svag, jævn ventilation hjælper.

VAND OG VANDKVALITET

Arten skal ikke have en vanddel. Vandet findes i bromeliernes bladkar, hvor haletudserne vokser op, og det skal skiftes jævnligt, så det ikke bliver grumset. Brug osmosevand, regnvand eller afkloreret postevand. Padder optager stoffer gennem huden, så brug aldrig sæbe eller rengøringsmidler i terrariet; skyl i stedet med varmt vand.

LYS OG UVB

A. virolinensis lever på skovbunden i skygge, så lyset er først og fremmest til planterne. Giv 10-12 timers lys om dagen med LED eller lysstofrør og mørke om natten. Det er ikke dokumenteret, at arten har brug for UVB. Vælges en svag UVB-kilde, skal der være masser af skygge.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Foderet er små leddyr: springhaler og bananfluer (*Drosophila*) i den mindste størrelse og små bænkebidere. Fodr 3-4 gange om ugen, og lad der altid være levende foderdyr i terrariet. Drys foderet med kalk de fleste gange og med et vitaminpulver 1 gang om ugen. I naturen æder arten mider, springhaler, myrer og insektlarver, så varieret foder er en fordel. Ungerne får de samme foderdyr i den allermindste størrelse.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Adfærden i fangenskab er ikke dokumenteret. I naturen deler flere voksne samme bromelie, så arten tåler formentlig selskab og kan holdes i par eller en lille gruppe. Frøerne bør ikke håndteres, fordi huden er følsom og optager stoffer; ved rengøring flyttes dyrene til en ren, fugtig beholder.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Alder og størrelse ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret, og kønsforskellene er ikke beskrevet for *Andinobates virolinensis*. Hos de nært beslægtede *Andinobates tolimensis* og *Andinobates dorisswansonae* er hannerne mindre end hunnerne, og hos *A. tolimensis* har hannerne synlige stemmespalter. Hos *Andinobates bombetes* kendes hannerne på kaldet og en svagt blålig strube.

PARRING

Parring og kald er ikke dokumenteret for *Andinobates virolinensis*. Arten yngler hele året i naturen, så der er ingen fast sæson eller hvileperiode. Hos *Andinobates bombetes* lokker hannen hunnen hen til æglægningsstedet, og en gruppe med lidt flere hunner end hanner, fx 2 hanner og 3 hunner, giver flest æg.

ÆG OG HALETUDSER

Hunnen lægger æggene i løvlaget, og hannen bærer haletudserne op i bromelier, hvor de vokser op. Antal æg pr. lægning er ikke dokumenteret for arten. Hos *Andinobates bombetes* lægger hunnen 1-2 æg ad gangen, helst på fugtig skovjord, og de tal er brugt i boksen.

Haletudserne kan vokse op i bromelierne eller opfostres hver for sig i små bægre med rent, afkloreret vand. De fodres med fiskeflager i små mængder, så vandet ikke bliver grumset.

METAMORFOSE

Klæktid og larvetid er ikke dokumenteret for arten. Hos *Andinobates bombetes* klækker æggene efter 16-24 dage, og larvetiden er omkring 110 dage med fiskeflager som foder og op til 150 dage eller mere ved anden føde. Når forbenene kommer, sænkes vandet til højst haletudsens højde, så den lille frø let kommer op på land.

OPDRÆT AF UNGER

De nyforvandlede unger måler omkring 12 mm (tallet er lånt fra *Andinobates bombetes*). Hold dem i en lille, fugtig boks med køkkenrulle eller løv, et stykke bark og en plante, sprøjt to gange om dagen, og sørg for god luftudskiftning. De første par uger æder de springhaler; derefter kan de få de mindste bananfluer. Drys foderet med kalk. Først efter flere måneder kan de flyttes til et større terrarie.

Sundhed og typiske fejl

Der findes ingen artsspecifik viden om sygdomme hos *Andinobates virolinensis*. De mest sandsynlige problemer er de samme som hos andre små pilegiftfrøer fra kølige egne:

- Varme over 25 °C giver stress og kan være dødelig. Placér ikke terrariet i sol eller nær varmekilder.

- Stillestående luft og for vådt løv giver mug og hudinfektioner. Sørg for ventilation, og lad terrariet tørre lidt af.
- Foderdyr uden kalk og vitaminer svækker knoglerne, især hos hunner.
- Et dyr, der holder op med at æde, bliver sløvt eller får røde, vattede hudområder, skal til en dyrlæge med forstand på padder.

Arten er sårbar og findes kun i et lille område, så dyr må aldrig tages fra naturen.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.